דרשוני כרך א — עזר כנגדו

עזר כנגדובוריה ארן

'שתהיה לו חברה נאותה ומשותפת לו כל צרכו, ולזה אעשה לו העזר הראוי והנאות לו, השווה לו' (ר' יצחק עראמה, עקידת יצחק, שער שמיני)

'לֹא־טוֹב הֱיוֹת הָאָדָם לְבַדּוֹ אֶֽעֱשֶׂה־לּוֹ עֵזֶר כְּנֶגְדּוֹ' (בראשית ב, יח)

מאי עֵזֶר?הצלה, שנאמר 'כי אלהי אבי בעזרי ויצלני מחרב פרעה' (שמות יח, ד).הגנה, שנאמר 'עזרנו ומגננו הוא' (תהלים לג, כ).ישועה, שנאמר 'עם נושע בה' מגן עזרך' (דברים לג, כט).גאולה, שנאמר 'אני עזרתיך נְאֻם ה' וגאלך קדוש ישראל' (ישעיה מא, יד).ובמה האשה עוזרת את האיש? שהיא מצילתו, מגינתו, מושיעתו וגואלתו מהיות לבדו.

ומהו כנגדו?יש נגד שהוא מוּל, ויש נגד שהוא שווה, שנאמר 'ואלכה לנגדך' (בראשית לג, יב).ופתר רבנו שלמה יצחקי על אתר: 'וזהו לנגדך – בשווה לך', שהרי הלכו יחד, שהשלימו יעקב ועשיו קודם הליכתם, וכעת הלכו זה לצד זה, בשווה.

והיאך האשה היא כנגד האיש?והרי כך אמרה התורה 'ויקרא האדם שמות לכל הבהמה ולעוף השמים ולכל חית השדה ולאדם לא מצא עזר כנגדו' (בראשית ב, כ).מלמד שלא נמצא לו עזר כנגדו מבין החיות והעופות, שאינם כמותו.לכך נצטרך אשה, שרק היא שווה לו.

וזהו שאמרו 'אין מקרא יוצא מידי פשוטו'.

אין מקרא יוצא מידי פשוטו – בבלי, יבמות כד, ע"א.